

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตนำนักศึกษาร่วมงานวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๑๕/ว ๒๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ถนนโรจนะ ตำบลประตู่ชัย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขออนุญาตนำนักศึกษาร่วมงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบ

ด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นอกจากมุ่งหวังให้นักศึกษาได้เกิดความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละวิชาแล้ว ยังมุ่งให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้และพัฒนาในวิชาชีพได้

ในการนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้เห็นแนวทางการปฏิบัติจริงในเรื่องที่กำลังศึกษา อยู่และมีโอกาสได้เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลในสาขาวิชาชีพเดียวกัน จึงใคร่ขออนุญาตให้นายณรงค์ ชูศรีชัย ซึ่งเป็นข้าราชการในบังคับบัญชาของท่านและเป็นนักศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ได้ไปร่วมงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยฯ ใน โรงเรียนวัดท่าใหม่และโรงเรียนวัดลาดระโหง ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๘ และ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๘

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๗๖-๕ ต่อ ๒๗๒๒

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

(ถ้าเนา)

การวิจัยและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

วันจันทร์ที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2548

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น (Needs) ของสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

1.	นางอภิญา	อ่อนจริง	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
2.	นางเรณู	ศรีนิต	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีวงค์
3.	นางอัจฉรา	คหิณฑพงษ์	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดลาดกระโหลง
4.	นายพ่อน	ศรีหมอก	กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
5.	นายสุนทร	นิ่มนวล	ครู โรงเรียนวัดท่าใหม่
6.	นายประยงค์	รินภาคเพ็ชร	ครู โรงเรียนวัดท่าใหม่
7.	นายชาติ	มารยาท	ครู โรงเรียนวัดศรีวงค์
8.	นางกาหลง	เสถียรเนตร	ครู โรงเรียนวัดลาดกระโหลง
9.	นายชัชวาลย์	บริบูรณ์	ครู โรงเรียนวัดลาดกระโหลง
10.	นายณรงค์	ชูศรีชัย	ผู้วิจัย

ผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่ม

1.	นางอุทัยวรรณ	แก้วเขียว	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
2.	นางสาวนาตยา	ขันทบุตร	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้บันทึกเสียงการประชุม

1.	นายอดุลย์	ศรีรักษ์	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เข้าร่วมยกร่างรูปแบบและการประชุมวิพากษ์

(ถ้าเนา)

การวิจัยและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

วันเสาร์ที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

ณ ห้องประชุมสมาคมนักเรียนเก่าอยุธยาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างและพัฒนาารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมยกกร่างรูปแบบและประชุมวิพากษ์

1. นางอภิญา	อ่อนจริง	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
2. นางเรณู	ศรีนิต	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีภวังค์
3. นางอัจฉรา	คหินทพงษ์	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
4. นายผ่อง	ศรีหมอก	กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
5. นายชูชีพ	ข้าวสามรวง	กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีภวังค์
6. นางรัตนภรณ์	ชัยมาตร	กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
7. นายสุนทร	นิ่มนวล	ครู โรงเรียนวัดท่าใหม่
8. นายประยงค์	รินภาคเพ็ชร	ครู โรงเรียนวัดท่าใหม่
9. นายเพลิน	อ่อนแก้ว	ครู โรงเรียนวัดท่าใหม่
10. นายชาติ	มารยาท	ครู โรงเรียนวัดศรีภวังค์
11. นายประคอง	เกิดพร	ครู โรงเรียนวัดศรีภวังค์
12. นางสาวปริศนา	รัตนธารากร	ครู โรงเรียนวัดศรีภวังค์
13. นางกาหลง	เสถียรเนตร	ครู โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
14. นางลัดดา	ฉิมตระกูล	ครู โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
15. นายชัชวาลย์	ปริบูรณ์	ครู โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
16. นายณรงค์	ชูศรีชัย	ผู้วิจัย

ผู้จัดบันทึกการประชุมวิพากษ์

1. นายสมัคร	น้อยสกุล	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
2. นางสาวสิวากร	นันโท	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้บันทึกเสียงการประชุม

1. นายอดุลย์	ศรีรักษ์	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคผนวก ง

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
ปีการศึกษา 2548

โดยความร่วมมือของ

คณะผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

โรงเรียนวัดท่าใหม่

โรงเรียนวัดลาดระโหง

โรงเรียนวัดศรีภวังค์

คำนำ

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นรูปแบบที่ได้จัดทำขึ้น โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดละโพง โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และคณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา การจัดทำรูปแบบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของตนเอง ทั้งนี้ได้ยึดหลักการจัดทำรูปแบบให้สามารถดำเนินการได้ตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการนิเทศให้ความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ขั้นตอนปรับปรุงรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและขั้นศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

อนึ่งในการจัดทำรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก อาจมีข้อบกพร่องบ้าง คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับในคำติชม ทั้งนี้เพื่อนำไปปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมในโอกาสต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.....	1
ขั้นที่ 1 การนิเทศให้ความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.....	2
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.....	12
การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา.....	13
การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน.....	13
การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	17
การจัดเอกสารประจำห้องเรียน.....	22
การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมภายในสถานศึกษา.....	24
ขั้นที่ 3 การนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามสภาพจริง.....	26
ขั้นที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก.....	26

รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

ขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

ขั้นที่ 1 การนิเทศให้ความรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

ประเด็นในการนิเทศให้ความรู้ ดังเช่น

1. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
2. ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
3. ประเภทของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
 - 3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 3.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 3.3 สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม
 - 3.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม
5. บทบาทของผู้สอนต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม
6. การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงชีพเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค พลังงาน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันสภาพแวดล้อมจะเอื้อประโยชน์ในการดำรงชีพอยู่เสมอ แต่มีแนวโน้มว่าจะลดลงตามลำดับ แต่ในทางตรงกันข้ามในปัจจุบันสภาพแวดล้อมมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคเป็นมลพิษ สภาพแวดล้อมของสถานที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสมนับว่าจะเป็นปัญหามากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและวางแผนการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมให้เอื้อประโยชน์กับคนให้ยั่งยืนตลอดไป ซึ่งต้องเริ่มต้นปูพื้นฐานในสถานศึกษา เป็นลำดับแรก

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการ

คำว่า “สภาพแวดล้อม” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Environment” มีความหมายได้หลายประการขึ้นอยู่กับขอบเขตความต้องการของผู้ใช้ ได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้หลายประการ

วิทยา ปาละสิทธิ์ (2544 : 15) และสมชาย จำปานิล (2545 : 9) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกัน คือ สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม ทั้งที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดเองโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2542 : 2)

ประทีป ชุมพล, มาลี โตสกุล และธรัตน์ มหาศนันท์ (2540 : 4) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกัน เป็นปัจจัยเกื้อหนุนกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

วิชัย เทียนน้อย, ประชา อินทร์แก้ว (2539 : 1) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อม หมายถึง ผลรวมของสภาพทางกายภาพ เคมีและชีวะที่สิ่งมีชีวิตทั้งหลายต้องพบเห็นอยู่เสมอ ประกอบด้วย ภูมิอากาศ น้ำ แสงสว่าง ดิน พืชพรรณ และชนิดของสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

จากความหมายของสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้นมีความหมายที่สอดคล้องกัน คือ สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และมีส่วนที่ไม่สอดคล้องกันคือ สภาพแวดล้อมจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์ได้สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรม และนามธรรม ตลอดจนผลรวมของสภาพทางกายภาพ เคมีและชีวะ ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่อยู่ในสถานศึกษาทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งที่ได้กระทำให้เกิดขึ้น ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ต่อผู้อยู่อาศัย เนื่องจากสิ่งแวดล้อมอยู่รอบสถานศึกษาตลอดเวลา และเราจะต้องอาศัยอยู่ท่ามกลางของสภาพแวดล้อมที่โอบล้อมอยู่ และสถานศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมด้วยเช่นเดียวกัน

ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

โดยทั่วไปสิ่งแวดล้อมมักเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน น้ำ อากาศ และทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมยังรวมถึงสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา เช่น ชุมชนเมือง สิ่งก่อสร้าง ขนบธรรมเนียมประเพณี ในสิ่งแวดล้อมจะมีสภาพแวดล้อมต่างกันและสภาพแวดล้อมจะมีคุณสมบัติที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแสดงให้เห็นชัดเจน เช่น สถานศึกษา โบสถ์ วัด โรงพยาบาล เป็นต้น
 2. สภาพแวดล้อมจะไม่อยู่โดดเดี่ยวในธรรมชาติ แต่จะอยู่กับสภาพแวดล้อมอื่น ๆ อยู่เสมอ เช่น สถานศึกษาอยู่ท่ามกลางชุมชน มนุษย์อยู่กับสังคม เป็นต้น
 3. สภาพแวดล้อมประเภทหนึ่งต้องอาศัยพึ่งพาสภาพแวดล้อมอื่นอยู่ด้วย เช่น มนุษย์ต้องอาศัยอากาศหายใจ สถานศึกษาต้องมีครูผู้สอนและมีผู้เรียน
 4. สภาพแวดล้อมจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นระบบ เช่น ระบบนิเวศวิทยาของชุมชน ระบบนิเวศวิทยาในสถานศึกษา เป็นต้น
 5. สภาพแวดล้อมจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า ส่งผลต่อสัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย การยืมเข็มหมุดไสของครูส่งผลต่อจิตใจของผู้เรียน ความสะอาดของห้องเรียนส่งผลต่อสุขภาพจิตที่ดีต่อผู้เรียนในห้องเรียน
 6. สภาพแวดล้อมบางชนิดทนทาน บางชนิดมีความเปราะบางต่อการถูกรบกวน เช่น อาคารเรียนทนต่อแดดฝนเป็นเวลายาวนาน ผู้เรียนเกิดการต่อต้านผู้สอนที่โมโหจนเฉียว ไม่ระงับอารมณ์ เป็นต้น
 7. สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตลอดเวลา เช่น การขยายตัวของชุมชน การเจริญเติบโตของต้นไม้บริเวณสถานศึกษา ความสวยงามของไม้ดอกไม้ประดับบริเวณสถานศึกษา
- จากคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ถ้านาสภาพแวดล้อมมาสัมพันธ์เกี่ยวโยง กับสถานศึกษาโดยตรงแล้วจะพบว่า สถานศึกษานั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมและสภาพภายในสถานศึกษาและภายนอกของสถานศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมที่ต้องเกื้อกูลกัน สถานศึกษาต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบข้างอยู่ตลอดเวลา สถานศึกษาที่มีระบบระเบียบมีวัฏจักรของตนเองและสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เกื้อกูลประโยชน์อันจะนำไปสู่การพัฒนาได้โดยอาศัยสภาพแวดล้อมรอบข้างด้วย ดังนั้น ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาจึงหมายถึง สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่เกื้อกูลต่อกันเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อประโยชน์ต่อสถานศึกษา และสามารถปรับเปลี่ยนสภาพให้พัฒนาขึ้นได้
- จากปัญหาสภาพแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลให้สถานศึกษานับการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษามากขึ้นตามลำดับ ซึ่งเห็นได้จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษาไว้ในมาตรฐานที่ 15 ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ

ส่งเสริมสุขภาพอนามัยตลอดจนความปลอดภัยของผู้เรียนด้วย จากหลักการของมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น มีสิ่งบ่งชี้เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานหลายประการ ได้แก่ สถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข มีการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนและบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ประเภทของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

นอกจากสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในลักษณะที่หลากหลายโดยหลักแล้ว สถานศึกษายังใช้เป็นสถานที่ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนอีกหลายประการ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษามักเกิดจากสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่วนใหญ่เกิดจากการสร้าง การเสริมแต่งให้เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นแบ่งได้ 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ Physical environment และสภาพแวดล้อมทางสังคม Psychosocial environment (ลัดดา เรืองเดช. 2548 : 39)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment)

นัจญญาพร ดุษดี (2545 : 17) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านกายภาพ คือ การจัดห้องเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สามารถใช้ประโยชน์โดยจัดให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น สภาพอาคาร สนาม สวนหย่อม มุมพักผ่อน ก็ควรจัดให้สะอาด มีความเหมาะสมกับที่ตั้ง

กรมสามัญศึกษา (กองวิจัยทางการศึกษา. 2545 ; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2531. วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียน. หน้า. 20) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านกายภาพ คือ สิ่งที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ครุภัณฑ์ และสิ่งมีชีวิตสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นเรื่องของปัญหาและความต้องการที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวคิดของบุคลากรในสถานศึกษาจะกำหนด

สมบัติ แสงรุ่งเรือง (ลัดดา เรืองเดช. 2548 ; อ้างอิงจาก สมบัติ รุ่งเรือง. ผู้การสอนทั่วไป. หน้า. 161) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ หรือสิ่งที่มีตัวตน สัมผัสได้ เช่น ห้องเรียน วัสดุครุภัณฑ์ และการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 4) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านกายภาพ คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน อากาศ แสงสี ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา เขมมณี และคณะ (2536 : 251)

จากความหมายของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้านกายภาพดังกล่าวข้างต้น มีความหมายที่สอดคล้องกัน คือ สิ่งที่เป็นวัตถุสามารถมองเห็นและสัมผัสได้ คือ สภาพอาคารเรียน ห้องเรียน วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียน และให้ความหมายที่แตกต่างกัน คือ การจัดตกแต่งห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพบางครั้งเป็นเรื่องของความดีและความงามและแนวคิดของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะดำเนินการให้เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และเป็นไปตามสภาพจริงของสถานศึกษา ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษาควรจะมีหมายถึง สภาพภายในสถานศึกษา เช่น สภาพอาคารเรียน ห้องเรียนและวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา เป็นต้น

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

มนุษย์มีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยธรรมชาติ เนื่องจากมนุษย์จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา โดยทั่วไปมักจะถือว่า การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการวางพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2539 : 1) การเรียนรู้ในสถานศึกษาควรมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษานั้นได้กำหนดไว้ในนโยบายการปฏิรูปสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ คือ สถานศึกษาต้องมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง และปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสามัคคี รวมทั้งจัดให้มีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ ไร่มีลภาวะ จากนโยบายของกระทรวงศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นโยบายจะเน้นที่การใช้ประโยชน์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งการที่สถานศึกษาได้พัฒนาสภาพแวดล้อมขึ้นทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียนรอบ ๆ สถานศึกษา ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งสิ้น ดังเช่น

การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียนที่สะอาด ทาสีอ่อนนุ่มนวล มีต้นไม้กระถาง มีรูปภาพที่ดูแล้วสบายใจ มีมุมศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับความสะอาดและระเบียบเรียบร้อยตลอดเวลา จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความรัก มีนิสัยในการดูแลรักษาความสะอาดในตนเอง จนซึมซับสิ่งดี ๆ ที่ได้รับจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

คุณภาพของผู้เรียนส่วนหนึ่งมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แต่ผู้สอนที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงการอบรมเลี้ยงดูให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น บางครั้งอาจต้องปรับแก้พฤติกรรมผู้เรียน ปลูกฝังค่านิยมควบคู่กับการให้การเรียนรู้ จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนภายใต้สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่เกื้อกูลกัน ผู้สอนจึงเปรียบเสมือนกัลยาณมิตรของผู้เรียน เป็นผู้เสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ สนใจที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้สอนจึงเป็นสภาพแวดล้อมประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการปลูกฝังเจตคติ ค่านิยมและการส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียน การที่ผู้สอนมีความกระตือรือร้น มีความใส่ใจในการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีจิตใจดีงาม สุภาพอ่อนโยน ทั้งด้านบุคลิกลักษณะและน้ำเสียง จะช่วยให้ผู้เรียนยึดเป็นแบบอย่าง และผู้เรียนยังเกิดการสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยความกระตือรือร้นตามไปด้วย

เพื่อน ๆ นับว่าเป็นสภาพแวดล้อมอีกประการหนึ่ง ในการสร้างค่านิยมและพฤติกรรมต่าง ๆ รองลงมาจากผู้สอน ผู้เรียนที่มีสุขภาพทางกายและจิตใจที่เป็นสุข มีความสนิทสนมกับเพื่อน และผู้สอนได้ดี มีความรักและเข้าใจเพื่อน ๆ มักจะเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถชี้แนะให้พัฒนาตนเองได้ง่าย

ในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษานั้น ควรที่จะครอบคลุมสภาพภายในของสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องเรียน วัสดุครุภัณฑ์ และการจัดตกแต่งต่าง ๆ ให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน และมีความเป็นไปได้ตามความต้องการของสถานศึกษา แนวการจัดสภาพแวดล้อมควรมีลักษณะดังนี้

1. อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ อาคารและภายในอาคารเรียน ควรมีการตกแต่งทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้มีลักษณะคล้ายที่อยู่อาศัย และท้องถิ่นที่ผู้เรียนคุ้นเคย ไม่แปลกแยกจากความเป็นอยู่ในชีวิตจริงเกินควร องค์ประกอบทางกายภาพ เช่น วัสดุ สี สัน รูปทรง ลวดลายต่าง ๆ ต้องช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ผ่อนคลาย แจ่มใสเบิกบาน ไม่เร่งเร้า หมองหม่นจนเกินควร มีความปลอดภัยโปร่งกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมในชุมชนของผู้เรียน

2. สภาพอาคารสถานที่ สิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเล่น สนามต่าง ๆ ต้องอยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือเสี่ยงต่อการเกิดเหตุแห่งความไม่ปลอดภัยแก่ผู้เรียน

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ ควรมีแสงสว่างเพียงพอ มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ ไม่มีฝุ่นละออง อาคารต้องช่วยกันแดด กันฝน และสภาพอากาศที่แปรเปลี่ยนได้ตามสมควร

4. ในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งในและนอกห้องเรียนจะต้องเอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียน สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก มีบรรยากาศที่เร้าหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างสำเร็จ

5. การจัดวางผังทั้งในและนอกห้องเรียน ต้องจัดให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก โต๊ะเก้าอี้ ชั้นวางต่าง ๆ ควรมีลักษณะที่เคลื่อนย้ายได้ง่ายและเหมาะสมกับการทำกิจกรรม

ในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพจะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวโยงกันตั้งแต่การปลูกสร้าง การปรับพื้นที่ และการจัดทำสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยทรัพยากรและแนวทางในการจัดตกแต่งสภาพแวดล้อมให้มีความสวยงาม เกิดความประทับใจและใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพจึงควรเป็นงานที่เกิดจากการร่วมมือกันจากหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สุธเวช พงศธร (2541 : บทคัดย่อ)

สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม (Psychosocial environment)

สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและรอบ ๆ สถานศึกษาล้วนมีผลต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียนไม่น้อยกว่าบทเรียน เนื่องจากในการเรียนรู้จะเกิดผลได้เป็นอย่างดีเมื่อร่างกายมีความผ่อนคลาย มีความแจ่มใส ได้รับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีศิลปะ สะอาด อบอุ่น เต็มไปด้วยความรัก ความสนุกสนานต่อกัน นอกจากนั้นการสร้างสัมพันธภาพต่อกันเมื่อพบกันครั้งแรกเป็นเช่นไร ก็ทำให้ความรู้สึกเป็นไปตามที่คิด ถ้าคิดเป็นบวกความรู้สึกก็เป็นบวก ถ้าคิดเป็นลบความรู้สึกก็เป็นลบ ต่อเมื่อได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อกัน จึงจะทำให้ความรู้สึกเปลี่ยนไป (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. 2544 : 16) ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องศึกษาและให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพทางจิตสังคมกับผู้เรียนให้เกิดขึ้นภายในห้องเรียนด้วย เพราะสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น บุคลากรในสถานศึกษาควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้น เช่น จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตย มีความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรและแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2539 : 14)

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 4) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษาที่มีผลต่อความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมของผู้เรียน ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ครูผู้สอน กฎระเบียบของสถานศึกษา สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับบุคคลอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นริศ จัปจิตต์ (2545 : 15)

ลัดดา เรืองเดช (2548 : 44) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม หมายถึง การจัดสภาพการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางจิตใจในสังคมที่มีผลต่อบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นความรู้สึกนึกคิด ความชอบ ความยินดี การเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตลอดจนผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย จำปานิล (2545 : 37) ที่เห็นว่า

มีความจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจของผู้เรียน
สรุปความหมายของสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่สอดคล้องกัน คือ สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อบุคคลในด้านความรู้สึก ความยินดี ค่านิยมของผู้เรียน เช่น การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เป็นต้น

การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมเป็นส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีความหมายมากขึ้นและเกิดผลต่อการจัดการเรียนรู้มากขึ้น สภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่ดีจะช่วยสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับธรรมชาติของการเรียนรู้ กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียน สิ่งเราต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดการตอบสนองนั้น ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก เช่น การสร้างสถานการณ์ให้สนุกสนาน ให้รู้สึกว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องง่าย ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ได้วิธีการหนึ่ง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

การบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาถือว่าเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารอีกส่วนหนึ่ง เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่สะอาด ร่มรื่น สงบ แจ่มใส ตลอดจนสัมพันธภาพของบุคลากรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ก็เปรียบเสมือนกับครูที่พูดไม่ได้แต่สามารถหล่อหลอม และซึมซับพฤติกรรมดีให้กับผู้เรียนได้เช่นกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมได้ดังนี้

1. การดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นคณะทำงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นระบบ และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ เช่น การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียน การส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการส่งต่อผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้ได้รับการช่วยเหลือและปรับพฤติกรรม (คณะกรรมการที่มประสานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสงวนหญิง. 2547 : 3)

2. กำหนดนโยบายให้บุคลากรและผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ เช่น การมาสาย การปฏิบัติตนในสถานศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ทราบแนวปฏิบัติ ข้อตกลงต่าง ๆ ให้ทราบโดยทั่วกัน

3. จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ให้เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ และมีทักษะ ในการสร้างความเข้าใจและช่วยเหลือผู้เรียน โดยเฉพาะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในห้องเรียนระหว่าง ผู้เรียนกับผู้สอน

4. การจัดกิจกรรมในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยการจัดกิจกรรมเชื่อม ความสัมพันธ์ เช่น การแข่งขันกีฬาสนุกสนาน การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การปลูก ต้นไม้ ในวันสำคัญต่าง ๆ

5. การปรับเปลี่ยนการลงโทษผู้เรียนที่มีความผิดโดยกำหนดเป็นนโยบาย เป็นการเรียก พบส่วนตัว เพื่อสอบถามสาเหตุของการทำผิด และหาแนวทางช่วยเหลือ

6. จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปกครอง ผู้สอน อย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมประสาน ความร่วมมือที่ดีต่อกันในการช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน

7. จัดกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด และสร้างเสริมประสบการณ์ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนในช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น ช่วงเช้า ช่วงเย็น เป็นต้น

บทบาทของผู้สอนต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

1. การใช้หลักการทางด้านจิตวิทยามาปรับใช้ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น การให้คำชมเชย การยอมรับความรู้สึของผู้เรียน การแสดง ความสนใจ เอาใจใส่ผู้เรียนด้วยความเต็มใจ และมีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้

2. การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรม ร่วมการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัดและ ความสนใจ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่ท้าทายเพื่อให้ผู้เรียน ได้ใช้ ความสามารถอย่างเต็มที่

3. การสร้างพฤติกรรมที่ส่งเสริมและจูงใจให้ผู้เรียนสนใจ และมีความสุขในขณะที่ กำลังเรียนรู้ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี คล่องแคล่ว กระตือรือร้น สุขุม รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ และต้องแต่งกาย สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ

4. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง ด้วยการติดต่อ ส่งข่าวเกี่ยวกับผู้เรียนอยู่เสมอ ให้ คำปรึกษาช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรมผู้เรียนที่ไม่เหมาะสม

5. จัดกิจกรรมให้มีเวลาสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนบ้างตามสมควร ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ตลอดจนนำเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น มาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เช่น เหตุการณ์ในวันทอดผ้าป่าที่วัด การเลือกผู้นำในท้องถิ่น เป็นต้น

การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน

ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับผู้เรียนด้วย เนื่องจากสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะเป็นสิ่งที่สร้างความไว้วางใจ ความเข้าใจ และความร่วมมือที่ดีต่อกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ค : 72) ดังนั้นการที่ครูผู้สอนได้มีความตั้งใจจริงในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่ออนาคตของผู้เรียนได้เช่นกัน การสร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้เรียนสามารถดำเนินการดังตัวอย่าง เช่น

1. การไปเยี่ยมบ้านผู้เรียนเป็นครั้งคราว อาจไปเยี่ยมเฉพาะผู้เรียนที่มีปัญหาพิเศษทางการเรียนหรือพฤติกรรม การไปเยี่ยมบ้านสามารถเริ่มต้น โดยการส่งจดหมายไปยังครอบครัวของผู้เรียน พร้อมกับอธิบายจุดหมายของการมาเยี่ยมบ้าน และขอให้ผู้เรียนเป็นผู้ดูแลรับรอง การเยี่ยม ให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกว่าจะเล่าอะไรให้ฟัง เป็นต้น

2. การใช้บันทึกสนทนาประจำวัน เป็นวิธีการที่ใช้เวลาน้อยแต่ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้ โดยให้ผู้เรียนได้เขียนสิ่งที่ตนเองต้องการลงในบันทึกประจำวัน ซึ่งนักเรียนสามารถมาเขียนได้ตลอดเวลา และยังช่วยให้ผู้สอนกับผู้เรียนได้มีโอกาสเขียนคุยกันเป็นส่วนตัวได้มากขึ้น แต่บันทึกการสนทนาผู้เรียนจะต้องมีสมุดบันทึกการสนทนาเป็นส่วนตัว และกำหนดเป็นข้อความร่วมกันว่าไม่อนุญาตให้ผู้เรียนอ่านบันทึกของผู้อื่น

3. การแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นว่าเราไว้วางใจเขา ในการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกนั้น จะต้องสร้างบนพื้นฐานของความเชื่อถือ ไว้วางใจกัน ซึ่งจะเกิดขึ้นทีละน้อยและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนกระทั่งผู้เรียนเกิดความไว้วางใจว่าผู้สอนนั้นไว้วางใจได้ จึงจะเกิดความสัมพันธ์ที่ดีในทางบวกต่อกัน เช่น การส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยอาจจับกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แล้วมอบหมายให้ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้าช่วยควบคุมดูแลกลุ่ม หรืออาจใช้วิธีมอบหมายงานให้ทำแทนผู้สอน เช่น การให้นับจำนวนผู้มาเรียนแทนผู้สอน ให้เก็บรวบรวมสมุดการบ้านส่ง เป็นต้น

4. การให้โอกาสผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจ ตามความถนัดของตนเองในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ตามที่ผู้เรียนสนใจ ให้โอกาสในการเลือกเวลาส่งการบ้านที่ผู้สอนมอบหมาย ให้โอกาสเลือกหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าห้อง บ่อยครั้งผู้สอนมักจะเป็นผู้กำหนดเองโดยขาดการให้ความสำคัญกับความรู้สึกรักของผู้เรียนจึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณบังคับ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรหลีกเลี่ยง

5. การฟังผู้เรียนพูด เป็นวิธีการหนึ่งที่สร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี คือ การที่ผู้สอนต้องฟังความคิดเห็น ทศนคติ และความรู้สึกรักต่าง ๆ ของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ค : 83) เพราะการที่ผู้เรียนได้พูดจะรู้สึกคลายทุกข์ลงมาได้ และถ้าผู้สอนให้ความสนใจและยกย่องผู้เรียนบ้างจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยการเกื้อหนุนกัน ซึ่งเป็นการส่งเสริมความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

การที่ผู้สอนได้ดำเนินการและใช้เวลาในการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้เรียน จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนไปในทางที่ดีได้ โดยผู้สอนต้องอุทิศตน และมีความพยายามสร้างความสนิทสนมกับผู้เรียนและครอบครัว การที่ผู้สอนแสดงการใส่ใจผู้เรียนให้ปรากฏเด่นชัดนั้นไม่เพียงแต่จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์เท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียนอีกส่วนหนึ่งด้วย ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อให้การเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเกิดความร่วมมือร่วมใจกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้นได้ตามสมควร

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็กแบ่งได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

1.1.1 ป้ายชื่อชั้นเรียนและป้ายชื่อครูประจำชั้น

1.1.2 ป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน

1.1.3 ป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ

1.1.4 ป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน

<ul style="list-style-type: none"> 1.1.5 ป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน 1.1.6 ตารางสอนประจำห้องเรียน 1.1.7 การประดับตกแต่งห้องเรียน 1.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน <ul style="list-style-type: none"> 1.2.1 สัญลักษณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 1.2.2 การจัดโต๊ะ เก้าอี้ในห้องเรียน 1.2.3 การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน 1.2.4 มุมแสดงผลงานของผู้เรียน 1.2.5 มุมหนังสือ 1.2.6 มุมอนามัย 1.2.7 มุมสะอาด 1.3 การจัดเอกสารประจำห้องเรียน <ul style="list-style-type: none"> 1.3.1 เอกสารหลักสูตร 1.3.2 สมุดนิเทศประจำห้องเรียน 1.3.3 สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม 2. การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมภายในสถานศึกษา 	
<ul style="list-style-type: none"> 1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา <ul style="list-style-type: none"> 1.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน <ul style="list-style-type: none"> 1.1.1 ป้ายชื่อชั้นเรียนและป้ายชื่อครูประจำชั้น 	<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อบอกระดับการจัดการศึกษาของชั้นเรียนในสถานศึกษา 2. เพื่อบอกชื่อผู้สอนประจำชั้นเรียน 3. เพื่อสะดวกในการดูแลและบริหารจัดการสถานศึกษา <p>รูปแบบ / ลักษณะการจัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แฉวนหรือติดไว้นอกห้องบริเวณประตูด้านหน้าห้องเรียน 2. เขียนด้วยคำเต็ม เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นางอภิญญา อ่อนจริง
	-13-

ข้อเสนอแนะ

1. ป้ายชั้นเรียนและป้ายชื่อผู้สอนควรทำด้วยวัสดุที่มีความคงทน เขียนด้วยอักษรที่เป็นสากล มีรูปแบบเดียวกันทุกชั้นเรียน

1.1.2 ป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อแสดงข้อมูลการมาเรียนของผู้เรียนในชั้นเรียนในแต่ละวัน
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำกับติดตามช่วยเหลือผู้เรียน

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. ติดไว้นอกห้องบริเวณบานประตูด้านหน้าหรือที่เหมาะสม
2. เขียนข้อความ “สถิติการมาเรียน” ประกอบด้วยวัน เดือน ปี จำนวนเต็ม ชาย หญิง

ป่วย ลา ขาด มาเรียน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

1. จัดทำด้วยวัสดุคงทนถาวร ป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียนควรทำด้วยวัสดุคงทน มีขนาดพอเหมาะและจัดให้เป็นรูปแบบเดียวทุกชั้นเรียน
2. ควรมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสถิติ การมาเรียนและหมุนเวียนกันดำเนินงาน

1.1.3 ป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านข่าวสารที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการจัดเสนอข่าว
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะการอ่านให้กับผู้เรียน
4. เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาไทย

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. จัดทำป้ายถาวรติดผนังห้องเรียนในที่ที่เหมาะสม เช่น มุมสบาย หน้าห้องเรียน หรือบริเวณที่เป็นทางเดินผ่าน

ข้อเสนอแนะ

ควรมอบหมายผู้เรียนเป็นกลุ่มหมุนเวียนกันดำเนินการ เปลี่ยนข่าวสารทุก ๆ 1-2 สัปดาห์

1.1.4 ป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแนะนำชื่อสมาชิกในห้องเรียน
2. เพื่อบอกสิ่งที่สมาชิกในห้องเรียนหรือสนใจ

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. ติดไว้ที่บานประตูค้ำหน้าของห้องเรียนหรือในห้องเรียนตามความเหมาะสม
2. เขียนข้อความแสดงความหมาย เช่น สมาชิกชั้น ป.1 ชื่อ – สกุล สิ่งที่สมาชิกชอบ

หรือสนใจ

3. มีชื่อผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำป้ายสมาชิกของห้องเรียน เช่น ให้นำรูปของตนเองมาติด ให้เขียนชื่อ – สกุล ด้วยตนเอง

2. ลักษณะของป้ายสมาชิก สามารถทำด้วยกระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ได้ตาม

ความเหมาะสม

3. ลักษณะของป้ายอาจเป็นรูปบ้าน รูปรังผึ้ง รูปรถโดยสาร

1.1.5 ป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังนิสัยการรักษาความสะอาดให้กับผู้เรียน
2. เพื่อสร้างนิสัยที่ดีในการทำงานร่วมกันและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง
3. เพื่อสะดวกในการติดตามการทำงานของนักเรียน
4. เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะไปใช้ในการชีวิตประจำวันของตนเอง

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

ติดป้ายไว้ที่มุมสะอาดของห้องเรียนหรือติดไว้ที่ผนังของห้องเรียนที่มองเห็นได้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการทำมาความสะอาดห้องเรียนบ้าง
2. รูปแบบของป้ายอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น รูปผลไม้ รูปสัตว์เลี้ยง สัตว์น้ำ อาหาร

ฯลฯ

1.1.6 ตารางสอนประจำห้องเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ทราบกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมของตนเองก่อนการเรียน

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

ให้ติดไว้ในห้องเรียนบริเวณหน้าชั้นสามารถมองเห็นได้ชัดเจนหรือในที่ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำป้ายตารางสอนประจำห้องเรียน และมอบหมายผู้เรียนจัดทำป้ายตารางสอนขนาดเล็กประจำตัวผู้เรียนเองด้วย

1.1.7 การประดับตกแต่งห้องเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
2. เพื่อจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความสวยงาม ร่มรื่น
3. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรักความสวยงาม สามารถจัดตกแต่งห้องเรียนให้สวยงาม สะอาด และเป็นระเบียบ

และเป็นระเบียบ

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. ควรจัดห้องเรียนให้อากาศหมุนเวียนถ่ายเทได้โดยสะดวก ไม่ควรใช้สิ่งประดับตกแต่งบังประตูหน้าต่าง และทางระบายอากาศ
2. ควรจัดสภาพห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่ควรใช้สิ่งประดับตกแต่งบังช่องแสง
3. สิ่งต่าง ๆ ที่ควรนำมาใช้ประดับตกแต่ง เช่น กระดาษต้นไม้, แจกันดอกไม้, ม่านหน้าต่าง/ประตู, เครื่องแขวน, รูปภาพต้นไม้ สัตว์เลี้ยงสวยงาม, นาฬิกา, ปฏิทิน

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงการสร้างความสดชื่นในชั้นเรียน ควรจัดตกแต่งพองามไม่รกรุงรัง และมีที่ว่างเพื่อพักสายตา ให้มีแสงสว่างพอเหมาะ มีการรักษาความสะอาดห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรับผิดชอบ เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับผู้เรียน

2. ถ้ามีแสงสว่างน้อย อาจทาสีผนังห้องโดยใช้สีอ่อนเพื่อเพิ่มแสงสว่าง
3. ถ้ามีแสงสว่างส่องมากเกินควร ช่วบ่ายอาจทำม่านบังแดดหรือวางไม้กระถาง

ช่วยพรางแสงแดด

1.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

1.2.1 สัญลักษณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบความหมายและอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อให้ผู้เรียนเทิดทูนและปฏิบัติต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ได้ถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของเอกลักษณ์ประจำชาติไทย

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. จัดไว้ด้านหน้าห้องเรียนเหนือกระดานดำประมาณ 30 เซนติเมตร
2. เว้นระยะห่างระหว่างภาพประมาณ 30 เซนติเมตร
3. สัญลักษณ์แทนศาสนาควรอยู่กึ่งกลางและอยู่ด้านหน้าของห้องเรียน

1.2.2 การจัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน

วัตถุประสงค์

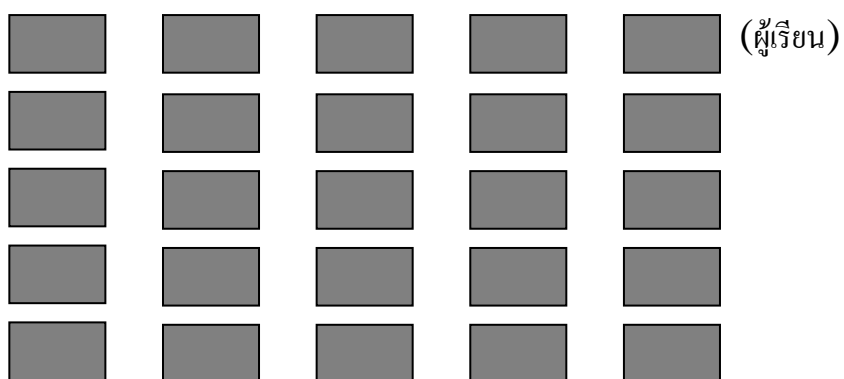
1. เพื่อใช้เป็นที่นั่งและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
2. เพื่อความเป็นระเบียบสวยงาม เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน
3. เพื่อสร้างความแปลกใหม่ของสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. ควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ที่มีขนาดเหมาะสมกัน
2. ในห้องเดียวกัน ควรจัดให้โต๊ะเก้าอี้มีลักษณะและขนาดเดียวกัน
3. การจัดโต๊ะเก้าอี้ สามารถเลือกจัดตามลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

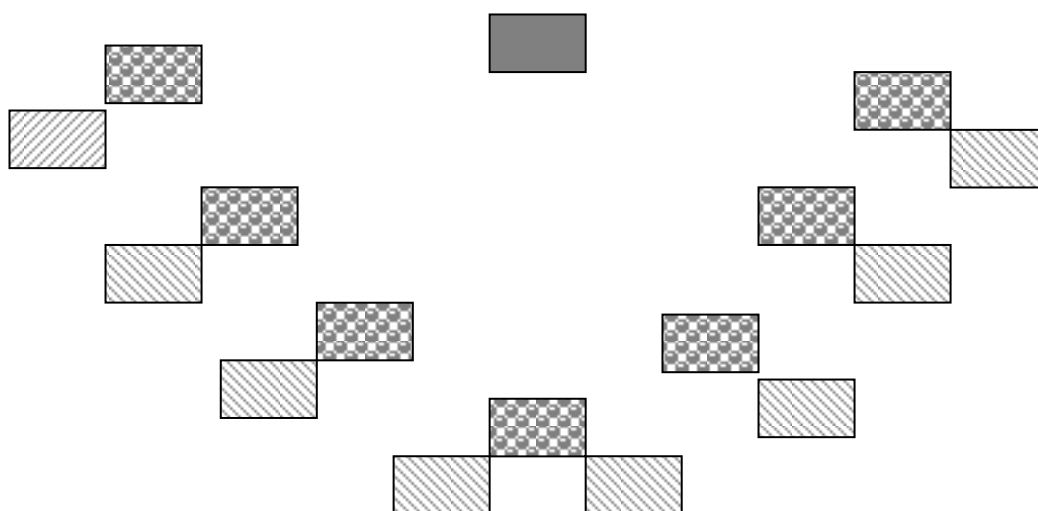
รูปแบบที่ 1
ใช้ฟังคำบรรยาย

 (ผู้สอน)

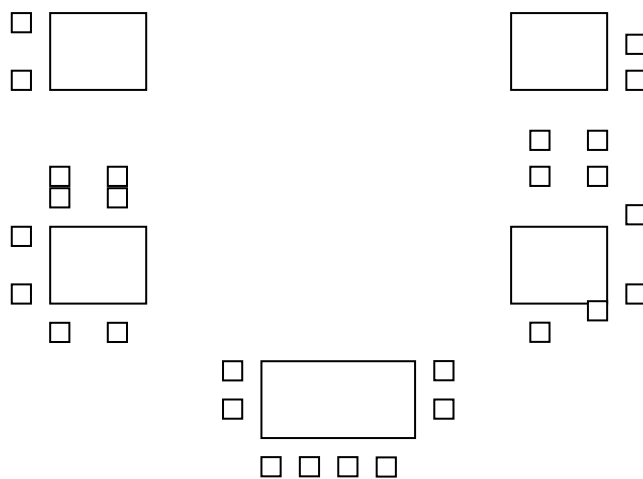

รูปแบบที่ 2
ใช้แสดงบทบาทสมมติ และการสาธิต

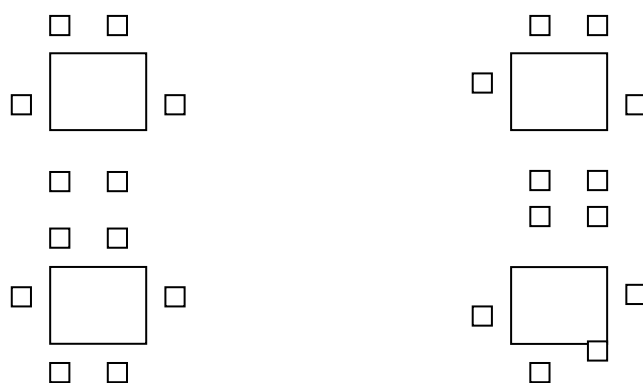
ผู้แสดง/สาธิต

รูปแบบที่ 3
ใช้สำหรับการอภิปรายและการสาธิต

รูปแบบที่ 4
ใช้ปฏิบัติงานกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรใช้รูปแบบการจัด โต๊ะและเก้าอี้ให้สอดคล้องกับกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียน ร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น เกิดความสนใจและรับรู้ได้มากขึ้น
2. ในการจัดโต๊ะเก้าอี้ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การแบ่งกลุ่มควรให้ผู้เรียนเลือกสมาชิกของกลุ่มตามความสนใจของผู้เรียน

1.2.3 การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้มีสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้ใช้ประจำห้องเรียน
2. เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนใช้สื่อ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

ถูกต้อง

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

นำสื่อหรืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ประจำในห้องเรียน เช่น แผ่นป้าย แผนภูมิ รูปภาพ กระดานแม่เหล็ก ป้ายบัตรคำ จัดเก็บไว้ให้เหมาะสม สามารถนำมาใช้ได้ง่าย โดยอาจเก็บใส่ตู้ หรือแขวนไว้ให้เป็นระเบียบ

ข้อเสนอแนะ

สื่อและอุปกรณ์ควรอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

เสมอ

1.2.4 มุมแสดงผลงานของผู้เรียน**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนมา ได้จากการฝึกปฏิบัติ การประกวด และการแข่งขัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และชื่นชม และยอมรับใน

ความสามารถของผู้อื่น

3. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. มุมแสดงผลงานผู้เรียนควรประกอบด้วยป้ายแสดงผลงาน โต๊ะ หรือชั้นวางแสดงผลงานผู้เรียน ตู้ ชั้น หรือกล่องสำหรับเก็บผลงานผู้เรียนประจำภาคเรียน

2. การจัดแสดงผลงานควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ความสวยงาม การดึงดูดความสนใจ และความสอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้

3. ควรจัดแสดงผลงานให้เป็นหมวดหมู่หรือแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้

-20-

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงานของตนเอง
2. ควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ

1.2.5 มุมหนังสือ**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามความสนใจ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลายจากการดูภาพที่สวยงามในหนังสือ

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

ควรจัดไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องเรียน โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และดึงดูดความสนใจ ชวนให้ผู้เรียนมาใช้ประโยชน์ในมุมดังกล่าว มีส่วนประกอบ เช่น

1. หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพิ่มเติม พจนานุกรม
2. เกมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมทักษะการคิด
3. ปัญหาหรือปริศนาคำทาย
4. วารสารรายสัปดาห์
5. ชั้นหรือกล่องสำหรับจัดวางสิ่งของ
6. อุปกรณ์ในการจัดมุม เช่น โต๊ะ ชั้น ตู้ กล่องสำหรับวางสิ่งของ
7. สิ่งประดับตกแต่ง ไม้แขวน ไม้ประดับ แจกันและรูปภาพต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. จำนวนหนังสือ เกมต่างๆ ควรจัดหาให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน
2. มุมหนังสือควรเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนสามารถใช้นั่งพักผ่อนได้
3. ไม่ควรประดับตกแต่งให้รกรุงรัง และควรคำนึงถึงการทำความสะอาดด้วย
4. ในกรณีที่พื้นที่จำกัด ควรเลือกจัดไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร โดยจัดเป็นมุมเล็ก ๆ

1.2.6 มุมนಾಮัย**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้ผู้เรียนรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและฝึกให้เป็นนิสัย
2. เพื่อกำกับ ติดตาม ดูแลรักษาสุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพของผู้เรียน

3. เพื่อสร้างสุขนิสัยที่ดีแก่ผู้เรียนในการรักษาสุขภาพอนามัย

-21-

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

1. มุมอนามัยควรจัดให้มีสิ่งของเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ เช่น แป้ง หวี กระจกเงา แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน กรรไกรตัดเล็บ ชั้นสำหรับเก็บหรือวางภาชนะใส่อาหาร อ่างล้างมือ ผ้าเช็ดมือ และภาพเกี่ยวกับสุขลักษณะนิสัยประจำวัน

2. จัดไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียนโดยคำนึงด้านถูกสุขลักษณะ สะดวกในการใช้

3. จัดให้มีการตรวจสอบสภาพและบันทึกผลไว้ในแบบบันทึกการตรวจสอบสภาพประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีความเกี่ยวกับการปฏิบัติ การดูแลรักษาความสะอาดติดไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

2. ควรดูแลรักษาความสะอาดเป็นประจำทุกวัน

1.2.7 มุมสะอาด

ในทุกห้องเรียนควรจัดให้มีมุมสะอาด เพื่อจัดไว้สำหรับเก็บอุปกรณ์ในการทำ ความสะอาดห้องเรียน เช่น ไม้กวาด ผ้าถูพื้น ถังขยะ ที่ตักผง ฯลฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทำความสะอาดและมีการเก็บรักษาที่เหมาะสม

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการทำความสะอาดและปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีใน

การดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดที่ถูกต้องวิธี

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

ควรจัดที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด หรือจัดบริเวณให้เป็นสัดส่วนสำหรับเก็บ อุปกรณ์ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีฉลากติด และควรใช้ถังขยะชนิดมีฝาปิด

ข้อเสนอแนะ

ควรมีข้อความแนะนำหรือหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ติดไว้ที่มุมสะอาด

1.3 การจัดเอกสารประจำห้องเรียน

1.3.1 เอกสารหลักสูตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้า จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักวิชา ครอบคลุมเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ

-22-

รูปแบบ / ลักษณะการจัด

ภายในห้องเรียนควรมีผู้หรือชั้นวางในการเก็บเอกสารหลักสูตร เช่น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แผนการจัดการเรียนรู้ หลักการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ ในการจัดเก็บควรเก็บให้สามารถนำมาใช้งานได้ง่าย สะดวก เก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย หรืออาจเก็บใส่กล่องเอกสารไว้

ข้อเสนอแนะ

เอกสารหลักสูตรถ้าไม่สามารถจัดไว้ในห้องเรียนได้ครบทุกห้อง อาจจัดเก็บไว้เป็นส่วนกลางแห่งใดแห่งหนึ่ง ตามความเหมาะสม

1.3.2 สมุดนิเทศประจำห้องเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้นิเทศมีข้อมูลในการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อให้ผู้นิเทศใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการนิเทศติดตามผลครั้งต่อไป
4. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศมาพัฒนางาน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้รับการนิเทศ ควรบันทึกผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้นิเทศอย่างสม่ำเสมอ
2. สมุดนิเทศประจำห้องเรียนมีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถปรับใช้ได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม
3. รูปแบบปกของสมุดนิเทศประจำห้องเรียน ควรจัดทำให้มีลักษณะเดียวกันทุกชั้นเรียน

1.3.3 สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้สอนวางแผนและดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนได้อย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อให้ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลสำหรับการสอนซ่อมเสริมได้

สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตร

3. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดทำสมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริมมีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของสภาพการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

-23-

2. รูปแบบหน้าปกของสมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม ควรจัดทำให้มีลักษณะเดียวกันทุกชั้นเรียน

2. การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมภายในสถานศึกษา

ในการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ควรกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียนทุกคนกล่าวคำว่า “สวัสดี” เพื่อพบกัน

2.2 สถานศึกษากำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ของสถานศึกษา เช่น การมาสาย การไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำการบ้าน

2.3 นโยบายการสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน เช่น

2.3.1 การแสดงให้ผู้เรียนทราบว่ามีการเอาใจใส่ผู้เรียนสม่ำเสมอ

2.3.2 การแสดงให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีใจเขา

2.3.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือก

2.3.4 ให้ผู้สอนฟังผู้เรียนพูดให้มากขึ้น ผู้สอนพูดให้น้อยลง

2.3.5 แข่งขำวดีให้ผู้ปกครองทราบ ทางสมุดแบบฝึกหัด

2.3.6 แข่งขันกีฬาพร้อมกับผู้เรียน

2.3.7 รับประทานอาหารร่วมกันตอนกลางวันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2.4 ไม่ลงโทษผู้เรียนที่ทำผิดอย่างรุนแรง ใช้วิธีให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

2.5 ยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง

2.6 ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดเรียน

2.7 กิจกรรมเสียงตามสาย เช่น ร้องเพลง อ่านข่าว ฯลฯ

2.8 กิจกรรมเสริมทักษะด้านพลศึกษาและศิลปะศึกษา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง กิจกรรมเสริมด้านพลศึกษา

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมเข้าจังหวะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก

2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน แจ่มใส

-24-

3. เพื่อสร้างบุคลิกภาพและพละนาถัยที่ดีแก่ผู้เรียน
4. เพื่อสร้างควมสามัคคีในหมู่คณะของผู้เรียนและสถานศึกษา

สื่อ / อุปกรณ์

1. เครื่องเสียง
2. แผ่น CD เพลง

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงและกำหนดทำทางประกอบเพลง
2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปการเลือกเพลงและทำทางประกอบเพลง
3. ผู้เรียนฝึกทำทางประกอบเพลงตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น และมีความพร้อมเพรียงกัน

4. กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมเป็นประจำทุกวันก่อนเข้าชั้นเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงออก และความพร้อมเพรียงของผู้เรียน
2. สังเกตการร่วมมือของผู้เรียน ความสนุกสนานในกิจกรรมเข้าจังหวะ

ตัวอย่าง กิจกรรมเสริมด้านศิลปะศึกษา

ชื่อกิจกรรม ภาพสวยด้วยมือเรา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักซาบซึ้งในความงามทางศิลปะ
2. เพื่อให้ผู้เรียนรักสวยรักงามและรักความเป็นระเบียบเรียบร้อยรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางศิลปะของตนเอง
4. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันตามความสนใจเป็นหมู่คณะ
5. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงานให้กับผู้เรียน

สื่อ / อุปกรณ์

อุปกรณ์เครื่องเขียนในการวาดรูป เช่น พู่กัน แปรงทาสี จานผสมสี กระดาษหนังสือพิมพ์ สีน้ำมันทาบ้าน ช้อนหรือไม้สำหรับคนสี

-25-

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแบ่งกลุ่มตามความสนใจ
2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเลือกสถานที่ เตรียมอุปกรณ์ วางแผนออกแบบภาพ

ตามจินตนาการและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

3. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงาน เช่น
 - 3.1 ร่างภาพตามจินตนาการของกลุ่ม
 - 3.2 ระบายสีลงในส่วนที่ร่างไว้ให้สมบูรณ์ ให้สวยงามตามความสนใจ
 - 3.3 เสนอผลงานของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ฟัง
4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลและประเมินผลงาน
5. นำผลจากการประเมินเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 การนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามสภาพจริง

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการนิเทศติดตามเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เพราะการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมบางประการอาจเกิดปัญหาและต้องดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมตามสภาพที่สามารถดำเนินการได้จริง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความเห็นชอบและอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย

ขั้นที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะเป็นการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปผลการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เพื่อศึกษาผลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านความพึงพอใจต่อ การใช้รูปแบบดังกล่าวข้างต้นแล้วสังเคราะห์ความคิดเห็นในลักษณะของความเรียงเพื่อเผยแพร่ต่อไป

-26-

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ เท่านั้น และผู้วิจัยขอสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับอย่างดีที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์

ณรงค์ ชูศรีชัย

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน อื่น ๆ.....

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโง

ตอนที่ 2 การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ในช่องที่ได้ดำเนินการจริงและให้ข้อเสนอแนะตามความเป็นจริง การตอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาตอบขั้นที่ 1 และ 2 ส่วนผู้สอน/อื่น ๆ ตอบเฉพาะขั้นที่ 2

รายการ/กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ข้อเสนอแนะ
ขั้นที่ 1				
การนิเทศให้ความรู้กับผู้สอนในสถานศึกษา				
ในด้านต่อไปนี้				
1. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				
2. ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				
3. ประเภทของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม				
5. บทบาทของผู้สอนต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม				
6. การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน				

รายการ/กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ข้อเสนอแนะ
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็กด้านกายภาพ</p> <p>ก. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน</p> <p>7. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและชื่อครูประจำชั้น</p> <p>8. จัดทำป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน</p> <p>9. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ</p> <p>10. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน</p> <p>11. จัดทำป้ายเวรทำความสะอาดห้องเรียน</p> <p>12. จัดทำตารางสอนประจำห้องเรียน</p> <p>13. การประดับตกแต่งห้องเรียน</p> <p>ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน</p> <p>14. สัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>15. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน</p> <p>16. การจัดโต๊ะและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน</p> <p>17. มุมแสดงผลงานของผู้เรียน</p> <p>18. มุมหนังสือ</p> <p>19. มุมอนามัย</p> <p>20. มุมสะอาด</p> <p>ค. การจัดเอกสารประจำห้องเรียน</p> <p>21. เอกสารหลักสูตร</p> <p>22. สมุดนิเทศการสอนซ่อมเสริม</p> <p>23. สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม</p>				

รายการ/กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ข้อเสนอแนะ
<p>การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านจิตสังคม</p> <p>24. สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียนทุกคนกล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อพบกัน</p> <p>25. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ของสถานศึกษา</p> <p>26. นโยบายการสร้างสัมพันธ์ภาพทางบวกกับผู้เรียน</p> <p>27. การให้คำแนะนำผู้เรียนที่ทำผิดแทนการลงโทษ</p> <p>28. การยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง</p> <p>29. ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดเรียน</p> <p>30. จัดกิจกรรมเสี่ยงตามสาย</p> <p>31. จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาและศิลปะให้กับผู้เรียน</p>				

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ เท่านั้น และผู้วิจัยขอสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับอย่างดีที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้ครอบคลุมเฉพาะการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์

ณรงค์ ชูศรีชัย

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน อื่นๆ.....

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง

ตอนที่ 2 การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ในช่องระดับความพึงพอใจและให้แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง การตอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาตอบขั้นที่ 1 และ 2 ส่วนผู้สอน/อื่น ๆ ตอบเฉพาะขั้นที่ 2 ส่วนผู้เรียนตอบเฉพาะขั้นที่ 2 ข้อ ก และข้อ ข เท่านั้น

รายการ / กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ขั้นที่ 1					
การนิเทศให้ความรู้กับผู้สอนในสถานศึกษา					
ในด้านต่อไปนี้					
1. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา					
2. ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา					
3. ประเภทของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา					
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม					
5. บทบาทของผู้สอนต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม					
6. การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน					
ความคิดเห็นเพิ่มเติม					

รายการ / กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ขั้นที่ 2					
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาขนาดเล็กด้านกายภาพ					
ก. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน					
7. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและชื่อครูประจำชั้น					
8. จัดทำป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน					
9. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ					
10. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน					
11. จัดทำป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน					
12. จัดทำตารางสอนประจำห้องเรียน					
13. การประดับตกแต่งห้องเรียน					
ความคิดเห็นเพิ่มเติม					
ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน					
14. จัดทำสัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
15. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน					
16. การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน					
17. จัดทำมุมแสดงผลงานของผู้เรียน					
18. จัดทำมุมหนังสือ					
19. จัดทำมุมอนามัย					
20. จัดทำมุมสะอาด					
ความคิดเห็นเพิ่มเติม					

รายการ / กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ค. การจัดเอกสารประจำห้องเรียน					
21. เอกสารหลักสูตร					
22. สมุดนิเทศการสอนซ่อมเสริม					
23. สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม					
ความคิดเห็นเพิ่มเติม					
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านจิตสังคม					
24. สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียน ทุกคนกล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อพบกัน					
25. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ของสถานศึกษา					
26. นโยบายการสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับ ผู้เรียน					
27. การให้คำแนะนำผู้เรียนที่ทำผิดแทนการ ลงโทษ					
28. การยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง					
29. ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดสน					
30. จัดกิจกรรมเสียงตามสาย					
31. จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาและศิลปะ ให้กับผู้เรียน					
ความคิดเห็นเพิ่มเติม					

ภาคผนวก ฉ

ตาราง 4 แสดงข้อมูลการดำเนินการตามรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ทั้ง 3 แห่งที่เป็นกรณีศึกษาวิจัย

ตาราง 4 แสดงข้อมูลการดำเนินการตามรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กทั้ง 3 แห่ง ที่เป็นกรณีศึกษาวิจัย

รายการ / กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ		อยู่ระหว่าง ดำเนินการ		ดำเนินการแล้ว	
	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร
ขั้นที่ 1						
การนิเทศให้ความรู้กับผู้สอน ในสถานศึกษาในด้านต่อไปนี้						
1. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา	-	-	-	-	-	3
2. ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษา	-	-	-	-	-	3
3. ประเภทของสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษา	-	-	-	-	-	3
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการจัดสภาพแวดล้อมทาง จิตสังคม	-	-	-	-	-	3
5. บทบาทของผู้สอนต่อการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม	-	-	-	3	-	-
6. การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับ ผู้เรียน	-	-	-	-	-	3
ขั้นที่ 2						
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ด้านกายภาพ						
ก. การจัดสภาพแวดล้อม ภายนอกห้องเรียน						
1. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและ ชื่อครูประจำชั้น	-	-	-	-	3	3

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ / กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ		อยู่ระหว่างดำเนินการ		ดำเนินการแล้ว	
	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร
2. จัดทำป้ายสถิติการเรียนของผู้เรียน	-	-	3	-	-	3
3. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ	-	-	-	-	3	3
4. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน	-	-	3	-	-	3
5. จัดทำป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน	-	-	-	-	3	3
6. ตารางสอนประจำห้องเรียน	-	-	-	-	3	3
7. การประดับตกแต่งห้องเรียน	-	-	-	3	-	3
ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน						
1. จัดทำสัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	-	-	-	-	3	3
2. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน	-	-	-	-	3	3
3. การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน	-	-	-	-	3	3
4. จัดทำมุมแสดงผลงานของผู้เรียน	-	-	-	-	3	3
5. จัดทำมุมหนังสือ	-	-	-	-	3	3
6. จัดทำมุมอนามัย	-	-	3	-	-	3
7. จัดทำมุมสะอาด	-	-	-	-	3	3
ค. การจัดเอกสารประจำห้องเรียน						
1. เอกสารหลักสูตร	-	-	-	-	3	3
2. สมุดนิเทศการสอนซ่อมเสริม	-	-	3	-	-	3
3. สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม	-	-	3	-	-	3

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ / กิจกรรม	ไม่ได้ดำเนินการ		อยู่ระหว่างดำเนินการ		ดำเนินการแล้ว	
	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้บริหาร
การใช้รูปแบบการจัดสภาพ						
แวดล้อมภายในสถานศึกษาชั้น						
พื้นฐานขนาดเล็ก ด้านจิตสังคม						
1. สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียนทุกคนกล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อพบกัน	-	-	3	-	-	3
2. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ของสถานศึกษา	-	-	3	-	-	3
3. นโยบายการสร้างสัมพันธ์ภาพทางบวกกับผู้เรียน	-	-	3	-	-	3
4. การให้คำแนะนำผู้เรียนที่ทำผิดแทนการลงโทษ	-	-	3	-	-	3
5. การยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง	-	-	-	-	3	3
6. ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดเรียน	-	-	-	-	3	3
7. จัดกิจกรรมเสี่ยงตามสาย	-	-	3	-	-	3
8. จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาและศิลปะให้กับผู้เรียน	-	-	-	3	-	3

จากข้อมูลในตาราง 4 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กในชั้นทดลองใช้แล้ว

ภาคผนวก ช

ตาราง 5, 6, 7 แสดงข้อมูลระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กของผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียน

ตาราง 5 แสดงข้อมูลระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการ / กิจกรรม	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
การนิเทศให้ความรู้กับผู้สอนในสถานศึกษา					
ในด้านต่อไปนี้					
1. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				33.33	66.67
2. ขอบเขตของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				100.00	
3. ประเภทของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา				100.00	
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัด สภาพแวดล้อมทางจิตสังคม					100.00
5. บทบาทของผู้สอนต่อการจัดสภาพแวดล้อม ทางจิตสังคม					100.00
6. การสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน				33.33	66.67
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ					
ก. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน					
1. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและชื่อครูประจำชั้น					100.00
2. จัดทำป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน					100.00
3. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ				66.67	33.33
4. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน					100.00
5. จัดทำป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน					100.00
6. ตารางสอนประจำห้องเรียน				33.33	66.67
7. การประดับตกแต่งห้องเรียน				66.67	33.33
ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน					
1. จัดทำสัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				33.33	66.67
2. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน				66.67	33.33
3. การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน				33.33	66.67
4. จัดทำมุมแสดงผลงานของผู้เรียน				33.33	66.67
5. จัดทำมุมหนังสือ				66.67	33.33
6. จัดทำมุมอนามัย				66.67	33.33

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ / กิจกรรม	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
7. จัดทำมุมสะอาด					100.00
ค. การจัดเอกสารประจำห้องเรียน					
1. เอกสารหลักสูตร				66.67	33.33
2. สมุดนิเทศการสอนซ่อมเสริม				100.00	
3. สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม				100.00	
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ด้านจิตสังคม					
1. สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียน ทุกคนกล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อพบกัน					100.00
2. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ ของสถานศึกษา				66.67	33.33
3. นโยบายการสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน				66.67	33.33
4. ให้คำแนะนำผู้เรียนที่ทำผิดแทนการลงโทษ				66.67	33.33
5. ยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง					100.00
6. ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดสน					100.00
7. จัดกิจกรรมเสียงตามสาย					100.00
8. จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาและศิลปะให้กับ ผู้เรียน				66.67	33.33

จากข้อมูลตาราง 5 พบว่า 1) การนิเทศให้ความรู้กับผู้สอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และ การจัดเอกสารประจำห้องเรียน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 3) การใช้รูปแบบการจัด

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านจิตสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ตาราง 6 แสดงข้อมูลระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กของผู้สอน

รายการ / กิจกรรม	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน					
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ					
ก. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน					
1. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและชื่อครูประจำชั้น				66.67	33.33
2. จัดทำป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน			16.66	66.67	16.67
3. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ			33.33	66.67	
4. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน			66.67	33.33	
5. จัดทำป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน			66.67	33.33	
6. ตารางสอนประจำห้องเรียน			33.34	50.00	16.66
7. การประดับตกแต่งห้องเรียน		16.66		50.00	33.34
ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน					
1. จัดทำสัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			33.33	66.67	
2. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน			33.33	66.67	
3. การจัดสื่อและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน		16.66		83.34	
4. จัดทำมุมแสดงผลงานของผู้เรียน			16.67	33.33	
5. จัดทำมุมหนังสือ			16.67	33.33	
6. จัดทำมุมอนามัย			66.67	33.33	
7. จัดทำมุมสะอาด			50.00	50.00	
ค. การจัดเอกสารประจำห้องเรียน					
1. เอกสารหลักสูตร				33.33	66.67
2. สมุดนิเทศการสอนซ่อมเสริม			16.66	33.34	50.00
3. สมุดบันทึกการสอนซ่อมเสริม			33.33	33.33	33.34
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน					
สถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านจิตสังคม					

1. สถานศึกษากำหนดให้ผู้สอนและผู้เรียนทุกคน
กล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อพบกัน 16.66 33.34 50.00

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ / กิจกรรม	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
2. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ ของสถานศึกษา			66.67	16.66	16.67
3. นโยบายการสร้างสัมพันธภาพทางบวกกับผู้เรียน			16.66	50.00	33.34
4. ให้คำแนะนำผู้เรียนที่ทำผิดแทนการลงโทษ			33.33	66.67	
5. ยกย่องผู้เรียนที่ประพฤติดีหน้าเสาธง				33.33	66.67
6. ให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดเรียน				33.33	66.67
7. จัดกิจกรรมเสี่ยงตามสาย				50.00	50.00
8. จัดกิจกรรมเสริมด้านพลศึกษาและศิลปะ ให้กับผู้เรียน				50.00	50.00

จากข้อมูลตาราง 6 พบว่า 1) การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
ขึ้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ ผู้สอนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมนอก
ห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ผู้สอนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อม
ภายในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และผู้สอนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดเอกสาร
ประจำห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด 2) การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน
สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านจิตสังคม ผู้สอนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ถึงมากที่สุด

ตาราง 7 แสดงข้อมูลความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานขนาดเล็กของผู้เรียน

รายการ / กิจกรรม	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ				
	น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน					
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ					
ก. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน					
1. จัดทำป้ายชื่อชั้นเรียนและชื่อครูประจำชั้น			8.33	50.00	41.67
2. จัดทำป้ายสถิติการมาเรียนของผู้เรียน			8.33	50.00	41.67
3. จัดทำป้ายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ			50.00	50.00	
4. จัดทำป้ายชื่อสมาชิกของห้องเรียน			16.66	50.00	33.34
5. จัดทำป้ายชื่อเวรทำความสะอาดห้องเรียน			25.00	25.00	50.00
6. ตารางสอนประจำห้องเรียน			16.66	33.34	50.00
7. การประดับตกแต่งห้องเรียน				50.00	50.00
ข. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน					
8. จัดทำสัญลักษณ์ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			8.33	33.33	58.34
9. การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน			8.33	91.67	
10. การจัดโต๊ะและอุปกรณ์ประจำห้องเรียน			25.00	33.33	41.67
11. จัดทำมุมแสดงผลงานของผู้เรียน			25.00	41.67	33.33
12. จัดทำมุมหนังสือ			16.66	50.00	33.34
13. จัดทำมุมอนามัย			16.66	41.67	46.67
14. จัดทำมุมสะอาด			25.00	50.00	25.00

จากข้อมูลตาราง 7 พบว่า การใช้รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กด้านกายภาพ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และภายในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อและนามสกุล	นายณรงค์ ชูศรีชัย
วันเดือนปีเกิด	9 พฤษภาคม พ.ศ. 2505
สถานที่เกิด	ตำบลตะค่า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ภูมิลำเนา	115 หมู่ 4 ตำบลตะค่า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสงวนหญิง ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	ประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดชีปะขาว อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2520	ประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดป่าพฤษ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนบางปลาม้า “สูงสูดมารผดุงวิทย์” อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
พ.ศ. 2532	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2549	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา